

PARENTESEN

september 2022 nr 5 www.pargas.spfpension.fi

Foto: Gunnel Jansson, fotoklubben

Ordförandens spalt i september.

Hösten gör sitt inträde

Snabbt flyktar sommaren. Alldeles nyss upplevde vi nätter med tropisk värme och litet för heta höghusbostäder. Sedan vips vände vinden och från norr kom igen kylan och huttrandet. Variation är rikedom, men nog hade

man hållit värmen kvar en litet längre stund - det här skriver jag då det är kylslaget ute - men jag hoppas att det kanske är indiansommar då Du läser detta.

I slutet av augusti hade Nagu pensionärerna inbjudit de åboländska systerföreningarna till sommarsamling i Nagu för att tillbringa en gemensam dag bland sevärdheter i Nagu. Framnäs var så "smockfull" av glada personer att taket nästan lyfte. Nagufestningarna hade ordnat fint program och mycket god mat för 250 deltagare och det var fest att få vara en närvarande pensionär! T o m förbundets ordförande Ulla-Maj Wideroos deltog. Nästa sommar blir det sommarsamling i Åbo. Få se vad vi då får uppleva där.

Pargas svenska pensionärer inleder sin "hösttermin" i september med att många hobbygrupper inleder sin verksamhet och septemberträffen hålls tredje onsdagen i månaden i Brankis.

Styrelsen tog beslut om att även personer som inte är föreningens medlemmar kan delta i föreningens resor. De betalar då en litet högre avgift än medlemmarna. Prisskillnaden blir 5-10 euro beroende på resans pris (50 € är gränsen). På detta sätt kan en medlem ta med sig en vän, som inte är medlem, på resan.

Hobbygrupperna är föreningens rikedom. Med hobbygrupperna bör man jobba kontinuerligt och komma in med nya inspirationskällor och "hålla brasan vid liv".

Hobbygruppen **Boule** (eller petanque eller boccia/kärt barn har många namn) är nu just utan ledare. Spelet går ut på att man kastar stålklot mot en träkula, "lille". Spelet är både en intressant sport och social samvaro kring en trevlig händelse. Inom flera av våra grannföreningar har boule fått ett stadigt fotfäste och uppskattas storligen. I våras byggdes en ny bana i Centralparken, men spelet kan även spelas på en vanlig grusplan. Vi behöver alltså en ny ledare till denna hobbygrupp samt ett gäng intresserade spelare som tillsammans kan återuppväcka gruppen. **Trädgårdsgruppens** ledare har nyss meddelat att hon inte kan fortsätta så där söker vi också en ny ledare.

En ny hobbygrupp som redan fått luft under vingarna är gruppen **Hembygdskunskap**. Den arrangeras i samarbete med hembygdsföreningen, som har kommit med intressanta rubriker vilka vi kan diskutera kring.

I medlet av augusti bjöd hembygdsföreningen in pensionärerna att bekanta sig med utställningen i Ordenshemmet och samtidigt diskuterades hobbygruppen. Tio personer anmälde sig på direkten till gruppen. (Absoluta maximum antalet deltagare i gruppen är 25).

Gruppen kommer att träffas i Curatios utrymmen på Gamla Malmen i den sk Björkfeldtas hus på Malmgatan. Det blir varannan vecka på onsdagar vi träffas kl 13-15 med början 5.10. Till gruppen har fem pratglada "berättare" lovat komma med. Det är tänkt att alla minns kring ett givet ämne. Det finns ingen egentlig ledare för berättargruppen men jag har lovat fungera som koordinator och kontakt mellan gruppen och hembygdsföreningen. Kom med och minns och trivs!

Jag önskar er alla en bra höst, många glädjeämnen och möjligast låga trösklar i vardagen

Gunnel Jansson, ordförande

Lyckad sommarfest i Nagu

Sjöfart, god mat, sol, traktorer, helgon och gin. Allt det och mycket mer fick man uppleva i Nagu i augusti. Då samlades 250 åboländska pensionärer till gemensam sommarfest på Framnäs. Från Pargas var det en hel buss fylld med deltagare, nästan 50 medlemmar var med. Festen började med lunch varefter gästerna kunde besöka intressanta besöksmål.

Man kunde också bara vandra omkring i gästhamnen och kyrkbyn som badade i sol. I Nagu medeltida gråstenskyrka guidade Charlotte Hartman. Kyrkan är tillägnad Olof den helige och uppfördes på 1430-talet.

Fagerlunds traktormuseum var också ett populärt besöksmål. I Sjöfarthuset berättade grundaren och redaren Kaj Engblom om muséets tillkomst och om sjöfarten i Nagu.

Man kunde också besöka Nagu destillery där grundaren Jonathan Smeds berättade om företagets tillkomst och det gin man tillverkar.

Förbundets nya ordförande Ulla-Maj Wideroos höll festtalet. Hon tog tillfället i akt och presenterade sig själv. Hon lyfte fram förbundets jubileumsår och det viktiga arbete som görs på regional- och lokal nivå. Som ett exempel kan nämnas Budkavle-projektet. Också Pargas svenska pensionärer skrev en text till budkavle och det överräcktes till fullmäktige i maj. Nu får projektet sin fortsättning i och med uppföljningen av olika åtgärder i kommundelarna. Ett sammandrag över alla nationella texter kommer i höst att överräckas till riksdagen. Wideroos lyfte också fram ensamheten bland äldre och det viktiga arbete som görs i pensionärsföreningarna för att motverka detta. För musikunderhållningen på sommarfesten stod duon Alarik Repo och Esa Karjula som spelade bl.a. irländsk folkmusik. Avslutningsvis tackade Åbo svenska pensionärsklubbs ordförande Bengt Sandell för en toppendag. Han önskade alla välkomna till träffen i Åbo nästa sommar. Hoppas man hittar en tillräckligt stor festlokal för det är allt fler som vill komma med.

Mona Lehtonen, ombudsman

Rainer Wahtera – en man med hjärta för bygden

Jag sitter med Rainer Wahtera i Kvärnstogon uppe på kvarnbacken i Skräbböle. Försommardagens väder gör sitt till stämningen och det dröjer inte länge innan vi går minnenas väg. Rainer vandrar från Sunnanberg via Kärnom, Nagu Kvivlax tillbaka till Pargas. Det blir Gruvbacka, Riraden, Granbacka och hem till Pjukala.

- Jag har alltid tyckt om att lyssna på äldre, säger Rainer. Det är nog därifrån mitt intresse för hembygden kommit.

Ungdomsåren

Vi avklarar skolåren rätt snabbt, det verkar som om Rainer har bråttom ut i arbetslivet. Skolgången började i Nagu, Risis och fortsatte i Sunnanberg men merparten av skolan gick Rainer i Pargas.

Efter folkskolan fortsatte jag i Skräbböle skolas fortsättningskola åren 1952-54. Skolan var då tillfälligt inrymd i Marthasalen i Manegen och senare kom vi att bli de första som flyttade in i den nya Centralskolan, konstaterar Rainer.

Kutym under den här tiden var att stora bolag hade ansvar för yrkesutbildningen. Så även i Pargas. Rainer fick sin elmontörs-utbildning vid Pargas Kalk, "Boulaget".

- Undervisningen förlades på olika ställen, vi började i föreningshuset (det som fanns invid gruvkanten) och senare vid yrkesskolan invid Pargas kalks huvudkontor, minns Rainer. Det huset inrymde senare bolagets ritkontor och hälsostation.

Men merparten av yrkesstudierna bedrevs ute i verkligheten.

- Som nyutexaminerad elmontör i slutet av 1957 var jag den enda av 12 från min årskurs som hade ett jobb att gå till, konstaterar Rainer. Kraftverket nere i Cementhamnen började byggas det året och man behövde en elmontör. 1958 började jag vid Boulaget. Det var dåliga tider och jag var lyckligt lottad eftersom man dessutom infört förkortad arbetsvecka.

Arbetsåren

Rainer kom att jobba på olika enheter inom Partek koncernen fram till 1996.

- Jag började på Cementen och fortsatte under åren 1964 till 1970 som elmontör på berggullsfabriken under linjernas byggnadsskeden. Jag hade även ansvar för närliggande fabriker.

Rainer var mycket intresserad av arbetsfrågor under hela sin arbetskarriär. Från 1970 framåt fungerade Rainer som förtroendeman för arbetarskyddsfrågor inom Partek. Här gavs möjligheter till förbättringsarbete inom ramen för arbetsskyddsfullmäktige.

Inom "Boulaget" skedde stora förändringar på 1990-talet och de berörde även Rainer. Partek bolagen bolagiserades och såldes ut. Arbetena omorganiserades att motsvara behovet i de nya företagen. Året var 1996 och Rainer blev friherre.

Engagemang i Pargas

Under åren 1973-1992 var Rainer invald som ledamot i Pargas stadsfullmäktige / medlem av stadsstyrelsen. Under de 20 aktiva åren gjorde Rainer flera motioner varav flera gick igenom. Motionerna handlade ofta om sociala frågor, ja medmänsklighet. Vi har honom att tacka för djurkyrkogården samt humana namn på våra äldreboenden (Solgläntan, Malmkulla). Under sin tid som representant i tekniska nämnden fick Rainer igenom namnet på Viola Renvall stigen i Skräbböle. Något som för tankarna till Rainers intresse för hembygden. Efter 20 år inom kommunalpolitiken var det dags att tänka på annat.

Nedan stadsstyrelsen med fullmäktiges presidium, år 1985.

Från 1973 framåt fungerade Rainer som vice ordförande i Yrkesskolans styrelse och som ordförande i Yrkeslärlingsnämnden. Här kommer Rainers yrkeskunskap och gedigna yrkeserfarenhet till sin rätt. Att få in humana aspekter i undervisningen som ständigt tycktes kräva förbättringar och att staka ut läroavtal för elever låg Rainer varmt om hjärtat.

Undervisningen breddades under Rainers aktiva tid. Han såg vad industrin behövde och hur digitaliseringen skulle komma att förändra behovet av kunskap. Det var inte längre starkström som gällde utan vad industrin behövde var kunskaper i automation!

Även här tar det roliga slut någon gång och efter 28 år i styrelsen var det dags att ge över till yngre krafter.

Som pensionär fungerade Rainer som ordförande i stadens äldreåd i åtta år och var aktiv medlem ända till medlet av 2021. Att pensionärerna skulle vara en resurs att räkna med, var en självklarhet enligt Rainer.

- Vi är en fjärdedel av befolkningen, för att citera Rainer.

Pensionärstiden och Skröbbel-Gåbbana

- Något måste jag göra nu när jag är pensionär och ännu i full vigör, tänkte Rainer och knackade på hos grannen Frejvid Karlsson. Jag tänker börja vandra varje morgon och du får gärna komma med!

Frejvid var först lite motsträvig men de kom att vandra 4 år tillsammans innan de en dag kom på idén att aktivera flera gåbbar. Man kunde ju göra annat än gå. Man kunde t.ex engagera sig i talkoarbete för renoveringsobjekt man redan fått nys på.

Sagt och gjort, affischer trycktes upp och delades ut till arbetslösa och pensionärer i Skröbböle. På mötet den 3 mars 2000 dök 18 personer upp. Detta kom att bli upptakten till Skröbbel-Gåbbana och starten till ett samarbete som fungerar än idag.

Otaliga är de projekt som Skröbbel-Gåbbana engagerat sig i.

Rainer var den självskrivna Yvimannen, han var engagerad, intresserad och full av idéer som gåbbana tillsammans kunde ta itu med.

Redan här, under diskussionens gång börjar jag inse vilket stort socialt ansvar Rainer tagit på sig. Att ge mening åt vardagen då du inte längre har ett arbete att gå till. Att erbjuda en tillhörighet oberoende av vad du gjort tidigare. Enda kriteriet en Skröbbel-Gåbbe behöver uppfylla är att vara arbetslös eller pensionär med anknytning till Skröbböle eller Pjukala.

Skröbbel-Gåbbana samlas alla fredagar för en kaffestund och för att dryfta allt och ingenting. Sista fredagen i månaden brukar kaffestunden ha ett tema, ibland har man externa gäster, ibland blir gåbbana undervisade och informerade om viktiga ärenden i vardagen, t.ex. datoranvändning. Stämningen är gemytlig och diskussionsämnena är många.

Då föreningen bildades var Nordkalk i beråd att sälja ut fastigheterna på Kvarnbacken. De aktiva Skröbbel-Gåbbana kunde förhindra utförsäljning. Föreningen kunde påtala områdets hembygdsvärde, lovade reparera kvarnen och stugan ifall Nordkalk stod för materialet och Pargas stad tog över fastigheten. Så blev det!

I dag står föreningen igen inför en liknande situation, i väntan på ett förlängt hyreskontrakt.

Aktiviteterna med Skröbbel-Gåbbana

Aktiva är dom, av 35 medlemmar är åtminstone 30 regelbundet aktiva! Att bygga tycks sitta i Gåbbanas DNA! Många har de byggnadsinitiativ varit där gåbbana varit aktiva. Man har reparerat Kvärnen och Kvärstogon (före detta bastu/tvättstuga uppe på Kvarnbacken). Huset är fullständigt renoverat med start 2006. Idag är stugan välbehållen och interiören är pietetsfull.

Kvarnens första reparationsarbete år 2000 kan grundligt följas i Rainers kompendium. Nedan pärm bilden.

Kvarnstocken och vingar behöver igen repareras nu tillsammans med staden.
- Det går trögt med besluten från stan, tycker Rainer som fortfarande har energi kvar och inte vill sitta rastlös och vänta!

Att vänta tycks inte vara något för Gåbbana. Under 2021 satte de över 200 arbetstimmar på motionstrappan som leder upp till toppen av Nordkalks hundbana.

Under vår och höst gymnastiserar Gåbbana i Baracken och inte nog med det på vintern dras skidspår upp till deras och alla Pargasbors glädje!

På sommaren ordnas allsång uppe på Kvarnbacken där i regel även barn från Skräbböle skola uppträder utöver Gåbbkören. I år gick evenemanget av stapeln den 29 juni tillsammans med Dalsbruks dragspelsklubb. Man har garderat sig för regn genom att införskaffa ett tält!

Nog njuter dom också Gåbbana
Många har även de exkursioner och

evenemang varit som Gåbbana ordnat. Man har besökt sjöfartscentralen i Pärnäs, Houtskärs skärgårdsmuseum, Öro, Dalsbruk, Kasnäs och Iniö där Gåbbkören uppträdde vid äldreboendet Aftonro.

Och härnäst?

- Gåbbkören skall igen ut på turné efter några års stå på grund av pandemin. Vi skall underhålla på stans äldreboende.

- Vi måste få tillstånd ett infobrev till nyinflyttade om vår verksamhet och om bygden, säger Rainer. Det gör vi i höst.

Samarbete med Skräbböle skola

Då Skräbböle skola fyllde 80 år initierade Skräbbel-Gåbbana till utgivandet av en bok samt instiftande av ett stipendium.

Tillsammans med Hem och Skola kunde Skräbbel-Gåbbana berätta om skolgången förr eftersom Rainer och flera andra hade gått i skolan. Gåbbana hade byggt en miniatyrmodell av Kvarnbacken med omgivning och nu föll det sig lämpligt att ge modellen till staden att uppbewaras på skolan. Och stipendiet då? Det ges till två elever med exceptionella praktiska färdigheter. I mitt

tycke ett utomordentligt väl valt syfte då vi i dessa tider tenderar att föredra läskunskaper!

Hembygden

Att promenera med Skröbbel-Gåbbana tycktes inte räcka till för Rainer. Han initierade även inom Pargas Svenska Pensionärer "Stavgång" med målet att förena nytta med hembygds-kunskap.

Pensionärerna torde vid detta nu vara fullärda vad gäller hembygden och dess flora och fauna.

Inte har Rainers engagemang för hembygden gått obemärkt förbi. År 2013 på självständighetsdagen mottog han Pargas stads Hembygdspris för Skröbbel-Gåbbanas kulturgärningar! Man anser att dokumentationen runt Skröbböle och Pjukala skall inspirera även andra byar.

Och visst inspirerade det!

Sibbo kommun tog kontakt med Rainer och under de äldres vecka i kommunen presenterades Skröbbel-Gåbbanas verksamhet för aktiva Sibbobor!

Tiden tycks räcka till även för släktforskning

Släktforskarhobbyn bet till 2013, inte så otippat kanske då intresset för hembygden alltid varit stort. Förutom sin egen släkts historia har Rainer även dokumenterat andras. Att gå tillbaka ända till 1700-talet har varit ett djupdykande jobb, då dokumentationen omfattar information om släktens gårdar, ägor, yrkesutövning och kustsjöfart. Ett arbete som "bara tog 9 år", enligt Rainer och som säkert kommer att glädja många generationer framåt.

Rainer älskar människor. Han ser det goda och positiva i alla. Han har en förmåga att inspirera och engagera utan att vara påträngande. Jag får en känsla av att det inte finns något hinder som skulle vara stort nog för Rainers attityd att klara av.

Rainer älskar sin hembygd. Att dela med sig till intresserade åhörare har blivit en viktig del i vardagen. Tänkt vilken skatt Pargasborna har och får njuta av!

Text: Pia Rantanen

Bilder: Rainer Wahteras samlin

Promenaden på Pajbacka, måndag 15.8

Eläkeliiton Paraisten yhdistys utmanade Pargas svenska pensionärer och Paraisten Eläkeläiset till den bekanta promenaden på Pajbacka idrottsplan den 15 augusti. Den har ju redan blivit en tradition. Detta år inverkade nog säkert den starka hettan på deltagarantalet, men totalt vågade sig 46 personer ut på den solbelysta idrottsbanan. Av deltagarna var 13 Pargasiter. På grund av den intensiva hettan förkortades gångtiden till 45 minuter. Under den tiden kunde man promenera så många eller få varv man önskade.

Idén med denna sociala träff är att må bra av motion och bekanta sig med grannföreningens medlemmar. Att döma av minerna i ansiktena som sken i kapp med solen njöt pensionärerna i stora drag av tillställningen. Som avslutning utlottades tre presentkort till lokala affärer.

Heikki Inkari, ordförande för Paraisten Eläkeläiset
(svensk översättning Maria Simberg-Sörensen)

Vila och svalka!

OBS! Aktuellt material till Parentesen, t.ex. ändringar i gruppsammansättning eller kontaktpersoner, måste vara redaktionen tillhanda **senast en vecka** före månadsträffen för att hinna med. Även annat material i form av hågkomster, bilder eller teckningar tas gärna emot av redaktionen med samma förbehåll.

Exemplar av Parentesen kan avhämtas på Booklet, Strandvägen 16 A

Från en ö av blommor via alpina glaciärer till Medelhavet

I mitten av maj när sommarens värme bara svagt kunde anas, begav sig närmare 40 pensionärer i SPF:s regi på ett äventyr av hisnande kontraster.

Efter en okristligt tidig uppstigning mötte den brokiga skaran från Borgå i öster till Pargas i väster sina reseledare Calle och Margot Storm på flygfältet. Alla hade lyckats med incheckningen och snart var vi på väg mot Zürich. Till all lycka var flygresan till Schweiz just så lång att vi kunde ta igen den förlorade nattsömnen och vakna pigga och nytra när vi landade. Utanför flygterminalen tog vår egen busschaufför Sune Sundholm från Ingsva resor emot oss och såg till att allas bagage kom ombord på bussen.

Vi nådde vårt första resmål, den tyska blomsterön Mainau i Bodensjön som Tyskland delar med Schweiz och Österrike. Eftersom undertecknad har dålig balans hade Calle tagit reda på att det fanns rullatorer att låna för vandrigen runt ön som omfattar 45 ha. Ett språkligt missförstånd ledde till att jag hela dagen gick och sköt en rullstol framför mig – ett mindre kraftprov under den gassande solen, men bra för balansen.

Se Neapel och sedan dö, heter det, men för mig räcker det med den enastående upplevelse ön Mainau bjöd på. Blomsterprakten var Lennart Bernadottes och hans hustrus livsverk även om både slottet och den trädgård som de övertog på 1930-talet var förfallna. Deras arbete med att restaurera det som anlagts på 1850-talet avbröts av andra världskriget, slottet användes av tyska officerare för rekreation och var vandaliserat när kriget tog slut. Men sedan dess har oändlig möda lagts ner på att göra ön till ett paradis för blomsterälskare. Man vandrar från den ena sinnrika planteringen till den andra, än växtfigurer i jätteformat, än träd tuktade till dansande figurer, än hav av hundratals vilt växande blommor i alla tänkbara färger eller en allé av mammutträdet sequoia – medan en

kör av kvittrande fåglar skymtar innanför lövverket

Både rusiga och utmattade av värmen och naturens skönhet checkade vi in på vårt hotell i den lilla österrikiska staden Feldkirch. Vid middagen kunde vi lätt förvånade konstatera att vi under dagen hade befunnit oss i fyra länder: såväl Finland och Schweiz som Tyskland och Österrike! Efter den omtumlande dagen i en pensionärs normalt rätt lugna liv sov vi som små barn i våra sköna sängar och var redo för nya äventyr.

På förmiddagen nästa dag stod Liechtenstein, inklämt mellan Österrike och Schweiz, på programmet. Det är ett furstendöme med ca

38 000 invånare som hör till de välbeställda i Europa. Vi stannade i centrum bara en dryg timme, men det gav oss en god uppfattning om att det är här man ska köpa de stora modehusens haute couture-kreationer eller armbandsur för herrar och damer av värld – inga priser fanns utsatta. De flesta av oss besökte souvenirshopen och kom i bästa fall ut med några ovanliga liechtensteinska frimärken.

Efter lunch på egen hand i schweiziska Chur där vi på gågatan underhölls av artister på styltor, samlades vi på järnvägsstationen för att anträda vår ivrigt efterlängtnad resa över och genom alperna till Italien med Glaciärexpressen. Panoramatågets stora fönster också i taket lät oss förtjusnas av utsikten nedåt mot små leksakssamhällen där - kyrkspiorna inte nådde ens en bråkdel av våra höjder samtidigt som vi kunde se snöhöljda alper i gnistrande sol högt ovanför våra huvuden. I nästan två timmar fick vi njuta av den här utsikten tills vi nådde St. Moritz på 1800 m höjd och tog in på hotell Laudinella för en tidig gemensam middag – nästa dag skulle bli ett eldprov för Sunes körtalang och våra nerver.

Vägen ner mot norra Italien och vårt mål, staden Alassio, slingrade sig i serpentiner över många broar och genom sammanlagt 102 tunnlar. Det var olidligt spännande för dem som satt bakom chauffören, i synnerhet vid möten med bilar, truckar och t.o.m. grävmaskiner för vägarbetena på vägen; det krävdes nerver av stål när det kändes som om åtminstone ett av framdäcken vilade i luften. Det enda som verkade lite lugnande var Lago di Como med sin knallblå yta endast krusad av små vågor. Och efter åtta timmar på räls och rullande fot var vi äntligen framme vid Grand Hotel Mediterranée där vi skulle bo de fyra sista nätterna av vår resa. De som fortfarande hade energi och ville få en skytt av Alassio före följande dags tidiga utflykt strosade längs strandpromenaden i likhet med kurortsbesökarna i slutet av 1800-talet eller

överklassen på 1900-talet och lyssnade till Medelhavets dyningar i solnedgången.

Vårt första resmål var den genuint medeltida byn Dolceacqua väster om Alassio. Den franske konstnären Monet har målat flera tavlor med motiv från byn, bl.a. den vackra stenbron Il Ponte Vecchio som leder mot fästningen Castello dei Doria och kyrkan. Mätta på klättring upp och ner längs stenlagda medeltida gator var vi mogna för lekamlig spis och besökte därför en vinproducent där vi fick provsmaka ett antal lokalt producerade ostar som sköljdes ner med likaledes lokalt producerat vin. Märkbart upplivade inhandlade många av oss ät- och drickbara souvenirer i husets lilla shop. Dagens utflykt avslutades med ett besök på turistorten San Remo där t.ex. Alfred Nobel var bosatt en tid och även dog här.

Följande dag var söndag och ledig dag, så var och en gjorde vad man hade lust med: spa på hotellet, havsbad i Medelhavet, utforskande av staden eller skapande paus på hotellrummet. Nästa dag var nämligen dagen med stort D, det grimaldiska furstendömet Monaco.

För många av oss stod Casinot i Monte Carlo högst på önskelistan och förväntningarna

infriades med råge. Vi visades runt av en påläst guide i de enorma guld- och kristallglittrande spelsalarna och lät oss imponeras av alla de olika automater som får folk att hoppas på jackpot, men monegaskerna själva får inte spela på casinot.

Den som sett en James Bond-film vet att han förr eller senare hamnar på casinot, och därför

fanns figurer i normal storlek av alla skådespelare som spelat rollen utplacerade intill olika spelautomater. På vägen mot furstepalatset med det obligatoriska men rätt anspråkslösa vaktombytet passerade vi gästhallen, där en mängd osannolikt lyxiga yachter låg och vänslades med varandra, och kunde också se hårnålskurvorna där Monacos Grand Prix körs. – Många valde att äta lunch på det berömda Café de Paris intill casinot medan de betittade alla som speglade sig i den konkava eller konvexa delen av en stor spegel framför entrén och förundrades över fysikens lagar.

På eftermiddagen körde Sune den vackra kustvägen Grand Corniche till byn Eze där vi lärde oss allt om parfymproduktion och lät oss lockas till åtskilliga väldoftande tvålar, hudvårdskrämer och parfymmer för eget behov eller som gåvor. – Dagen avslutades med en lite festligare middag på hotellet.

Hemfärden gick längs kusten till Nice där vi på Finnairs vingar tryggt och punktligt nådde Helsingfors. Här skingrades vi för färd till respektive hemorter många fina upplevelser rikare och med ett varmt tack till både arrangörer och reseledare.

Text: Marianne Saanila

Foto: Clas Gabrán

Resor, anmälan och frågor.

Om inte annat meddelas startar bussen alltid från busstationen och kör Kalkvägen. Meddela var du stiger på. Meddela också om eventuell diet samt allergier vid anmälan. Kom också ihåg dagliga mediciner och ta med mera än det som behövs för den angivna tiden för resan.

Kom ihåg att anmälan är bindande och observera också att om resan görs med buss, bör hela resans pris betalas även om egen bil används.

Ändringar meddelas i PK under Föreningsnytt och på hemsidan.

Kontakta oss. Före månadmötet sitter vi kl. 12-13 och tar emot anmälningar. Anmälan är alltid bindande.

Betalningen görs hädaneftre på föreningens resekonto **FI21 6601 0010 0803 07**. Skriv alltid namn och ex. Hemlig Resa etc. eller datum för resan som meddelande vid betalning vilket gör den enklare att identifiera

HÄNDELSEKALENDER HÖSTEN 2022

Torsdag 22.9	Dans för seniorer med Pargas dragspelare. Brankis kl. 17-19. Se hemsidan
Onsdag 5.10	Nya hobbygruppen Hembygdskunskap inleder sin verksamhet i Curatios utrymmen i Björkfeldtas hus på Gamla Malmen. Vi träffas varannan vecka (jämna veckor) på onsdag kl. 13-15 och pratar om minnen från äldre tider i Pargas.
Onsdag 19.10	Månadsträff
Onsdag 26.10	Seniorföreläsning. Utanför välfärdssamhället står sådana som inte fick hjälp att hitta sin plats och sådana som aldrig fått rätt att leva som andra. Bland dem finns växthusarbetare, papperslösa och andra skyddslösa. Om dem och annat berättar prisbelönta journalisten Jeanette Björkqvist . Stadshuset kl. 13.00. Obs! Förhandsanmälan till Kombis kansli , tfn 0400 852596, eller via kombi.pargas.fi Deltagaravgiften betalas vid dörren
Onsdag 16.11	Månadsträff med höstmöte
Tisdag 22.11	Åboländsk kryssning 22-23-11- Se mera info senare.
Onsdag 30.11	Seniorföreläsning. Författaren Monika Fagerholm berättar om musik och betydelse, språkets melodi och rytm, i sina romaner: från den första "Underbara kvinnor vid vatten" som kom 1994, till "Vem dödade bambi?". Monika Fagerholm är en av Finlands internationellt mest kända författare. Hon är uppvuxen i Helsingfors och numera bosatt i Tenala. Stadshuset kl. 13.00 Obs! Förhandsanmälan till Kombis kansli , tfn 0400 852596, eller via kombi.pargas.fi Deltagaravgiften betalas vid dörren.
Onsdag 21.12	Månadsträff med julfest

Höstens resor 2022

Lördagen 01.10.22	Själarnas ö på Svenska Teatern i Helsingfors Resan ordnas tillsammans med Åbo svenska pensionärer och 45 personer är anmälda till resan. Biljetterna är beställda, bekräftade och betalda, men tre personer har nu anmält att de fått förhinder. Kommer Du på att Du i alla fall vill hänga med till H,fors och Själarnas ö, fast Du inte är anmäld har Du nu en chans att anmäla dig! Ring eller skicka meddelande. Programmet finns på hemsidan.
Fredagen den 28.10.22 kl. 19.00	Musikteatern Dracula på Åbo svenska teater. Vi åker med gemensam buss från Pargas kl. 18.00. Föreställningens längd 2.45 h. Biljetter och bussresa kostar 70 €. Anmälan via hemsidan eller direkt till undertecknad.
Tisdagen den 22.11 – onsdagen den 23.11.22	Gemensam åboländsk lillajulkryssning från Åbo. Med på resan följer Thomas Lundin och Susan Sonntag! Mera om programmet och anmälningar senare.

Clara K-S tfn 040 867 194

Styrelsens sammansättning och funktionärer 2022

Ordförande	Gunnel Jansson jansson.gunnel@parnet.fi	040 595 72 03
Vice ordförande, vice skattmästare	Annica Forssell forssell.annica@gmail.com	050 553 02 95
Sekreterare	Margareta Blomqvist margareta.blomqvist@granvik.fi	040 720 40 96
Vice sekreterare	Johanna Bondas johanna.bondas@parnet.fi	050 534 91 77
Skattmästare	Bror Berg laban1234@gmail.com	040 560 19 38
Övriga ledamöter	Maria Simberg-Sörensen maria.ss@parnet.fi	040 825 50 39
	Mikael Reuter mikael@undala.fi	040 552 49 78
	Kurt Lindroos kurt.lindroos475@hotmail.fi	0500 59 40 45
	Carl-Gustav Nygårdas carlgustav.nygardas@gmail.com	040 507 14 61

Funktionärer

Medlemssekreterare	Kurt Lindroos	(se ovan)
Mediekontakt	Johanna Bondas	(se ovan)
Teknikansvarig	Carl-Gustav Nygårdas	(se ovan)
Klippboken	Mikael Reuter	(se ovan)
Parentesens redaktion	Maria Simberg-Sörensen	(se ovan)
	Pia Rantanen, b.rantanen@gmail.com	
Parentesens ombrytning	Carl-Gustav Nygårdas	040 507 14 61
Webbansvarig/Webbredaktör	carlgustav.nygardas@gmail.com	
IKT kontaktperson	Carl-Gustav Nygårdas	(se ovan)
Medlem av SPF:s arbetsutskott	Mikael Reuter	(se ovan)
Medlem av SPF:s kommitté för intressebevakning	Clara Kronqvist-Sundström	(se nedan)
Resegruppen	Clara Kronqvist-Sundström, ordf. kronqvistclara@gmail.com	040 867 19 48
	Pia Rantanen, b.rantanen@gmail.com	
SPF Åbolands styrelse	Gunnel Jansson, medlem	(se ovan)

Nya medlemmar kan anmäla sig direkt till medlemssekreteraren

Kurt Lindroos 0500 59 40 45, **Margareta Blomqvist** 040 720 40 96 margareta.blomqvist@granvik.fi eller via webben.

Medlemmar i äldrerådet: Widar Nyberg (ordf) widde.nyberg@netti.fi Christina Ahlsund cahlsund@parnet.fi Greta Mäkeläinen gmaekelainen@hotmail.fi

HOBBYGRUPPER

Boule, IT, konst, musik och trädgård enligt separata kallelser från gruppledarna

Boccia/Boule	Saknar ledare		
Bowling	Seppo Rajamäki	0400 46 91 92	seppo.rajamaki1@gmail.com
Bridge	Per Österman	0400 21 14 52	per.osterman@parnet.fi
Da Capo	Maria Simberg Sörensen	040 825 50 39	maria.ss@parnet.fi
De Pratglada	Marianne Saanila	040 722 62 26	marianne.saanila@parnet.fi
Encore	Maria Simberg-Sörensen		
Fotogrupp	Lorenz Michael	0400 23 31 43	losse.michael@gmail.com
Fågelskådning	Marcus Duncker	040 552 11 00	duncker.marcus@gmail.com
Golf	Johan Nyberg	040 195 48 48	johan.nyberg@parnet.fi
Hembygdskunskap			
IT-grupperna	Kurt Lundström	050 041 31 62	kb.lundstrom@gmail.com
Litterära salongen	Stina Engblom-Colliander	0400 71 53 88	stina202@parnet.fi.
Stavgång	Rainer Wahtera	040 091 22 69	rainer.wahtera@gmail.com
Släktforskarna	Gustav Sundström	050 505 15 22	sundstroms@parnet.fi
Trädgårdsgrupp	Saknar ledare		
Vattengympa	Kari Penttinen	050 511 97 77	kari@esnet.fi

Släktforskargruppen träffas i allmänhet udda veckor i Seniorpunkten tisdagar kl. 13.15

Fotogruppen träffas varannan tisdag i Seniorpunkten kl. 17. Se närmare på hemsidan.

Diskussionsgruppen jämna tisdagar i månaden kl. 14:15-15:45 i Seniorpunkten.

Följ med hemsidans. www.pargas.spfpension.fi händelsekalender eller föreningens Facebooksida Pargas svenska pensionärer. Många grupper informerar där om aktuella händelser.

Programgrupperna och gruppledarna för PSP:s månadsträffar

1. Beni von Weissenberg	040 545 14 35	benivw@parnet.fi
2. Mårten Malmund	0400 71 03 12	marten.malmlund@gmail.com
3. Gunnel Jansson	040 595 72 03	jansson.gunnel@parnet.fi
4. Rainer Wahtera	0400 91 22 69	rainer.wahtera@gmail.com
5. Rose-Marie Lindroos	050 562 54 10	rose.marie48@hotmail.fi
Kurt Lindroos	0500 59 40 45	kurt.lindroos475@hotmail.fi
6. Stina Engblom Colliander	0400 71 53 88	stina202@parnet.fi
7. Christina Ahlsund	040 759 90 52	cahlsund@parnet.fi
Arvo Björkroth	044 564 93 51	arvobjorkroth@yahoo.com
8. Annica Forssell	050 553 02 95	forssell.annica@gmail.com
Solveig Nurmela	040 723 95 96	solveig.nurmela@abo.fi
9. Carita Karlsson	045 641 52 66	tiitikarlsson@gmail.com
10. Siv Nygårdas	040 574 24 31	siv.nygardas@gmail.com
Aino Mattsson	040 844 06 98	aino.mattsson42@gmail.com

Hedersmedlemmar i föreningen

Benita Nyberg, Georg Uppman, Stina Engblom-Colliander, Karl-Gustav Laurén och Kurt-Erik Långbacka

Fotoklubbens sommarbilder sommaren 2022

Foto: Barbro Laurén

Foto: Kurt Långbacka

Foto: Ulla Lubchow

Foto: Ulla Lubchow

Foto; Gun Nordin

Foto Gun Nordin